

Հաստատված է
 Պետության և իրավունքի
 տեսության և սահմանադրական
 իրավունքի ամբիոնի 28. 08. 2017 թ.
 նիստում (արձ. թիվ 1)
 Ամբիոնի պետ՝

.....
 (ստորագրություն)
 .....
 (ամիս ամսաթիվ)

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
 ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

(Կազմվել է ուսումնական ծրագրի նախագծի հիման վրա)

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	ՀՀ մունիցիպալ իրավունք 2
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն, հեռակա ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՍԲԻՈՆ	Պետության և իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի E-mail: pitambion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Մ.Մանուկյան E-mail: marymanukyanmmb@gmail.com հեռ. 099 10 10 35
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս 1-րդ կիսամյակ,
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավր

ԿՐԵՂԻՏՆԵՐ	2 (երկու)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ	«Մունիցիպալ իրավունք» դասընթացի 1-ին-րդ կիսամյակի ընդհանուր ծավալը կազմում է 54 ժամ, որից 2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 50 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը 2 լսարանային ժամ տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգարք հանձնելով:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ	Դասընթացը կառուցվում է «Պետության և իրավունքի տեսություն», «ՀՀ սահմանադրական իրավունք» դասընթացի իմացության վրա:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
Հիմնական	<ol style="list-style-type: none"> 1. Հայաստանի Հանրապետության մունիցիպալ իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ /ընդհանուր խմբագրությամբ Գ.Դանիելյանի.-Երևանի պետ. համալս.- Հարյապետ, 2015, 384 էջ: 2. Պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման զարգացման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում / Յու. Մ. Սուվարյան եւ ուրիշներ.- Եր.: Տնտեսագետ, 2014 –164 էջ.- («Ամբերդ» մատենաշար): 3. Մասնակցային ժողովրդավարությունը տեղական ինքնակառավարման մակարդակում: Ձեռնարկ. – Եր «Ասողիկ», 2013. - 118 էջ 4. «Ինչպե՞ս մասնակցել տեղական ինքնակառավարմանը», «Քաղաքացի դիտորդ» նախաձեռնություն. Երևան 2015թ. 5. Համայնքային զարգացումը քաղաքացիական ինքնակազմակերպման գործընթացում : Ուսումնական ձեռնարկ, Կաժոյան Հրաչյա, Երևան 2009թ., 210 էջ 6. «Տարածքային կառավարումը Հայաստանի Հանրապետությունում» Մ.Ալեքսանյան, Երևան: Միվա-Պրես, 2000 – 164 էջ:
Լրացուցիչ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кутафин О.Е., Фадеев В.И. Муниципальное право Российской Федерации:Учебник.-2-е изд., перераб. и доп.-М.:Юристъ,2002.- 559 с. 2. Шугрина Е. С. Муниципальное право Российской Федерации: учеб. — 2-е изд.,перераб. и доп. — М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. — 672 с. 3. Муниципальное право России: учебник (отв. ред. С.А. Авакьян). - Проспект, 2010 г. 369 с. 4. Муниципальное право России: учебник /С.А.Авакьян, В.Л.Лютцер, Н.Л.Пешин[и др.];отв. ред.С.А.Авакьян.-Москва: Проспект, 2011.- 544 с. 5. Татаринов С.А. Муниципальное право Российской Федерации: Учебно-методический комплекс. – Томск: Изд-во Том. ун-та, 2014. – 136 с. 6. Программа дисциплины «Муниципальное право», профессор И.И.Овчинников, Москва 2015г. ст. 46 7. Муниципальное право: учебно-методическое пособие И. Н.Иваненко, П. М. Курдюк, Н. В. Павлов, А. С. Чуева. –Краснодар :КубГАУ, 2016.– 52 с

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Ստուգաք (ստուգված, չստուգված)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵՌԱՆԻՋՄՆԵՐ	<p>Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝</p> <p>ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ուստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած</p>

	<p>որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով:</p> <p>բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների:</p> <p>գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները:</p> <p>դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:</p>
<p>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</p>	
<p>Ներկայություն</p> <p>Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ</p> <p>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ</p>	<p>Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:</p> <p>Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:</p> <p>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:</p>

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 4 Համայնքների իրավական կարգավիճակն ու տեղական ինքնակառավարման մարմինների ձևավորման կարգը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Համայնքը որպես իրավաբանական անձ, համայնքների լիազորությունները: 2. Համայնքի զարգացման ծրագիրը: Համայնքի բյուջեի հասկացությունը, ձևավորման կարգը: 3. Համայնքների դասակարգումը: Միջհամայնքային միավորումները որպես տեղական ինքնակառավարման սուբյեկտ: 4. Համայնքի ավագանու իրավական կարգավիճակը և լիազորությունները: 5. Համայնքի ղեկավարի իրավական կարգավիճակն ու իրավասությունները: 6. Համայնքի աշխատակազմը: 7. Համայնքային ծառայության հասկացությունը, սկզբունքները: 	<p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն :</p> <p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք (սեմինարը կարող է անցկացվել խմբային քննարկման միջոցով): Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ, տրվում են թեստային առաջադրանքներ:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. Ուսանողները ծանոթանում են անհրաժեշտ նյութերին, վեր են հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են սեմինար պարապմունքի ժամանակ:</p>

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

«ՀՀ մունիցիպալ իրավունք» առարկայի

1. Մունիցիպալ իրավունքի հասկացությունը, առարկան և մեթոդը:
2. Մունիցիպալ իրավունքի համակարգը:
3. Մունիցիպալ իրավունքի աղբյուրները:
4. Մունիցիպալ իրավական նորմեր և հարաբերություններ:
5. Մունիցիպալ իրավունքի կապը իրավունք այլ ճյուղերի հետ:
6. Տարածքային կառավարման հասկացությունը, սկզբունքները և բնորոշ գծերը:
7. Մարզպետի իրավական կարգավիճակը և իրավասությունը:
8. Մարզպետի կողմից իրականացվող հսկողության տեսակները:
9. Մարզպետարանը, որպես տարածքային կառավարման մարմին:
10. Մարզի խորհուրդ:
11. Տեղական ինքնակառավարման հասկացությունը և բնորոշ գծերը:
12. Տեղական ինքնակառավարման սկզբունքներն ու գործառույթները:
13. Տեղական ինքնակառավարման իրավական երաշխիքը:
14. Տեղական ինքնակառավարման տնտեսական երաշխիքը:
15. Տեղական ինքնակառավարման տարածքային երաշխիքը:
16. Տեղական ինքնակառավարման կազմակերպական երաշխիքը:

17. Համայնքը՝ որպես իրավաբանական անձ:
18. Համայնքի լիազորությունները:
19. Համայնքի բյուջեն:
20. Համայնքի զարգացման ծրագիրը:
21. Միջհամայնքային միավորումներ:
22. Տեղական ինքնակառավարման մարմինները:
23. Համայնքի ղեկավարին ներկայացվող պահանջները:
24. Համայնքի ղեկավարի լիազորությունները:
25. Համայնքի ղեկավարի լիազորությունների դադարեցման հիմքերը:
26. Համայնքի ղեկավարին անվստահություն հայտնելու կարգը:
27. Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմը:
28. Համայնքի ավագանու իրավական վիճակը:
29. Համայնքի ավագանու նիստերի անցկացման կարգը:
30. Համայնքի ավագանու լիազորությունները:
31. Համայնքի ավագանու լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման կարգը:
32. Համայնքի ավագանու անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը:
33. Համայնքային ծառայության առանձնահատկությունները:
34. Համայնքային ծառայության պաշտոնի անցնելու կարգը:
35. Համայնքային ծառայողի նկատմամբ կիրառվող խրախուսանքի և կարգապահական պատասխանատվության միջոցները: